

**Відгук офіційного опонента
на дисертацію Шевченко Ольги Валеріївни «Стратегічне регулювання
диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів України»,
подану до захисту на здобуття наукового ступеня
доктора економічних наук
за спеціальністю 08.00.05 – розвиток продуктивних сил
і регіональна економіка**

**Актуальність теми дисертації та її зв'язок із напрямками науково-
дослідних робіт**

Масштабні зміни у суспільному розвитку супроводжуються необхідністю дотримання балансу інтересів різних економічних суб'єктів з метою формування суспільства добробуту, що призводить до потреби у структурній трансформації існуючих форм відносин між державою, регіонами та громадами і вимагає системного переосмислення багатьох економічних теорій, усталених понять і парадигм. Для обґрунтування природи системних змін у сфері регіонального соціально-економічного відтворення необхідно враховувати чинники різного характеру, які віддзеркалюють сутнісні характеристики диспропорцій, що дозволяє використати їх внутрішній потенціал для активізації розвитку та стимулювання економічного зростання регіонів. Враховуючи міждисциплінарний характер дослідження та низку відповідних наукових праць, присвячених диспропорційності як сутнісному явищу розвитку регіонів, недостатньо уваги приділено формуванню єдиного стратегічного вектору регулювання диспропорцій соціального та економічного розвитку регіонів, з метою забезпечення структурних зрушень соціально-економічної сфери регіонів.

На сучасному етапі суспільного розвитку надзвичайної актуальності набувають запропоновані авторкою дослідження погляди щодо системного стратегічного бачення питання регулювання диспропорцій, які полягають у з'ясуванні ролі, значення й місця диспропорційності не лише як загрози для стабільного розвитку регіонів, а як основи для активізації діяльності регіональних структур і міжрегіональних зв'язків, та методологічного підходу до стратегічного регулювання диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів.

Мета дисертації Шевченко О.В. відповідає темі дослідження, перелік задач за змістом та кількістю є логічним та достатнім для досягнення поставленої мети. Наукова та практична цінність основної гіпотези авторки підтверджена обґрунтованими та достовірними результатами в межах об'єкту, яким виступили диспропорції соціально-економічного розвитку регіонів України, та предмету, що представлений концептуальними та теоретико-методологічними положеннями і прикладним інструментарієм

стратегічного регулювання диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів України.

Дисертацію виконано в межах науково-дослідних робіт Національного інституту стратегічних досліджень (НІСД): «Пріоритети реформування державної регіональної політики» (№ держреєстрації 0115U003113); «Управлінські та економічні механізми реформування регіональної політики в умовах анексії та тимчасової окупації частини території країни» (№ держреєстрації 0116U001480), «Механізми активізації соціально-економічного розвитку регіонів та громад в умовах децентралізації управління» (№ держреєстрації 0117U004183), «Розвиток регіонів і громад в умовах децентралізації управління» (№ держреєстрації 0118U003515), «Чинники стабілізації соціально-економічного розвитку регіонів та громад України» (№ держреєстрації 0119U001037); «Забезпечення конкурентоспроможності регіонів та громад при зміні територіальної організації влади» (№ держреєстрації 0120U000262), за якими авторкою розроблено низку теоретичних підходів щодо визначення сутності диспропорцій розвитку регіонів, виявлення їх причин, чинників поглиблення, а також практичних рекомендацій щодо впливу на диспропорції соціально-економічного розвитку регіонів України.

Зазначене дає підстави визнати тему дисертаційної роботи Шевченко Ольги Валеріївни «Стратегічне регулювання диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів України» актуальною в теоретичному та практичному сенсі.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Аналіз дисертації свідчить, що здобувачем виконано доволі ґрунтовне критичне вивчення теоретичного базису поставленої наукової проблеми щодо формування науково-методологічних засад і розроблення аналітико-практичного інструментарію для стратегічного регулювання диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів України.

Основні наукові положення, висновки, рекомендації дисертаційної роботи викладені у 68 наукових працях, а саме: 1 одноосібній монографії, 7 колективних монографіях (з них 1 – зарубіжна), 34 статтях у наукових фахових виданнях та виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз, 26 матеріалах науково-практичних конференцій. Вони мають теоретичне, методологічне та емпіричне обґрунтування, що обумовлено глибиною здійсненого здобувачем дослідження, а саме, опрацюванням 399 найменувань наукових, аналітичних та інформаційних джерел, що стосуються різноманітних аспектів суспільного розвитку за темою дисертації.

Як публікації, так і автореферат дисертації висвітлюють положення поданих на захист результатів дослідження із достатньою повнотою. Наукові положення, висновки і рекомендації, викладені в дисертаційній роботі

Шевченко О. В., базуються на системному підході до аналізу та діагностування об'єкту дослідження. Достовірність висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, забезпечена ґрунтовними знаннями і творчим використанням наукової методології та застосуванням сучасних методів проведення досліджень.

Для досягнення поставленої мети в дисертаційній роботі використовувалися загальнонаукові (теоретичного узагальнення, наукової абстракції, гносеологічного аналізу, порівняння та аналогії, формалізації, системного аналізу і синтезу, порівняльного та статистичного аналізу) та спеціальні методи пізнання (економетричні методи дисперсії, головних компонент, факторного, кластерного, кореляційного аналізу, нечіткої логіки, когнітивно-імітаційного моделювання, системно-структурного аналізу, картографічний, графічний), які склали комплекс принципів і методів наукового дослідження.

У дисертаційній роботі авторкою розкрито диспропорційність соціально-економічного розвитку регіонів як суттєву проблему консолідації економічного простору держави (стор. 41-63); сформовано науково-теоретичні засади та проаналізовано понятійно-категоріальний апарат стратегічного регулювання диспропорцій розвитку регіонів (стор. 65-84); досліджено теорії регулювання диспропорцій та досвід інших країн з регулювання диспропорцій (стор. 85-113). Авторкою обґрунтовано необхідність узгодження інтересів держави, регіонів і суб'єктів господарювання під час розроблення стратегій регулювання диспропорцій (стор. 120-146); сформовано методологію побудови механізму стратегічного регулювання диспропорцій розвитку регіонів і визначено його складники; запропоновано методологічний підхід до стратегічного регулювання диспропорцій розвитку регіонів (стор. 147-179).

Викликає практичний інтерес запропонований авторкою алгоритм дій щодо регулювання диспропорцій та оцінювання його ефективності (стор. 187-189), сформований науково-методичний підхід до характеристики і діагностики диспропорцій (стор. 232-239, 243-244), методичний підхід до просторово-динамічного оцінювання диспропорцій соціально-економічного розвитку кластерних угруповань регіонів за сферами розвитку (стор. 262-264).

Таким, що представляє науковий інтерес, є сформований аналітико-методичний інструментарій для визначення впливу динамічних факторів на диспропорції розвитку регіонів (стор. 303-307); використання авторкою методу нечіткої логіки для інтерпретації показників диспропорцій розвитку регіонів (стор. 328-333); запропонований науково-практичний підхід до моделювання системи стратегічного регулювання диспропорцій розвитку регіонів (стор. 353-358).

Варто відмітити пропозиції авторки щодо використання когнітивно-імітаційної моделі для стратегічного регулювання диспропорцій розвитку регіонів (стор. 372-375) і удосконалення механізму стратегічного регулювання диспропорцій (стор. 379-382), основою якого є сценарії

регулювання диспропорцій для кожного регіону України (стор. 382, 384-386). В дисертаційній роботі також надано низку рекомендацій з удосконалення системи стратегічного регулювання диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів в Україні (стор. 414-430).

Інформаційною базою дослідження стали нормативно-правові акти України, статистичні дані Державної служби статистики України, наукові та аналітичні доповіді, матеріали науково-практичних конференцій, монографії, вітчизняні та зарубіжні періодичні видання, інтернет-ресурси за тематикою роботи, що дозволили авторці виконати дослідження на емпірично обґрунтованому рівні.

Новизна наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

До найбільш суттєвих результатів дисертаційної роботи, які в сукупності вирішують науково-практичну проблему формування концептуальних і теоретико-методологічних засад, науково-методичних підходів і практичних рекомендацій щодо стратегічного регулювання диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів України, можуть бути віднесені наступні результати.

Серед наукових результатів, які подано вперше в ході дисертаційного дослідження відповідно до окреслених цілей і задач, зазначимо такі:

1) методологічні засади використання позитивних рис диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів. На стор. 70-81 авторка на підставі розгляду сутності диспропорцій регіонального розвитку через призму виявлення їх конструктивного впливу на соціально-економічну структуру регіону та міжрегіональні зв'язки доводить можливість їх використання в якості потенціалу для активізації розвитку регіональних господарств, стимулювання економічного зростання регіонів, що кардинально змінює підходи до їх використання і стратегічного регулювання;

2) методологічний синергетично-діяльнісний підхід до стратегічного регулювання диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів (стор. 175-181). Розроблений авторкою підхід полягає в поєднанні синергетичного підходу до оцінювання диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів та формування ефективних засад впливу органів державної влади, органів місцевого самоврядування та бізнес-структур на диспропорції соціально-економічного розвитку регіонів. Це дозволить, на думку авторки, регулювати показники диспропорцій розвитку регіонів для сприяння позитивним структурним зрушенням соціально-економічної сфери регіонів;

3) аналітико-методичний інструментарій для визначення впливу динамічних факторів на диспропорції соціально-економічного розвитку регіонів (стор. 302-326). Це надало можливість авторці з використанням кореляційного та факторного аналізу на підставі введення понять каталізатора та уповільнювача диспропорцій розвитку регіонів визначити

показники соціально-економічного розвитку регіонів, що справляють найбільший позитивний (каталізатор) і негативний (уповільнювач) вплив на диспропорції розвитку регіонів. Запропонований авторкою інформаційно-аналітичний інструментарій інтерпретації показників диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів дозволив виявити регіони з катастрофічним, регульованим та допустимим рівнем диспропорцій соціально-економічного розвитку (стор. 329-343, 349-351);

4) когнітивно-імітаційну модель для стратегічного регулювання диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів на основі побудованих залежностей між каталізаторами та уповільнювачами диспропорцій розвитку регіонів, рівнем диспропорцій розвитку регіонів і прогнозованими інтегральними показниками соціально-економічного розвитку регіонів (стор. 376, рис. 5.3). Це дозволило здійснити сценарне моделювання стратегій регулювання диспропорцій розвитку кожного регіону України.

Серед наукових результатів, які удосконалено в ході дисертаційного дослідження, вкажемо на такі:

1) концепція стратегічного регулювання диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів, особливістю якої є розкриття позитивних проявів диспропорцій розвитку регіонів (стор. 120-135). Це довело необхідність стратегічного регулювання диспропорцій та уможливило формування системи їх стратегічного регулювання, у якій на підставі взаємоузгодження інтересів органів влади, органів місцевого самоврядування та бізнес-структур запропоновано низку принципів, методів та функцій стратегічного регулювання диспропорцій розвитку регіонів (стор. 127-146, 167-173);

2) понятійно-категоріальний апарат стратегічного регулювання диспропорцій розвитку регіонів (стор. 65-84). На основі аналізу існуючих підходів до трактування поняття «регіон», «диспропорції», «регулювання», «стратегічне регулювання» авторкою запропоновано визначення стратегічного регулювання диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів, що трактується як цілеспрямований тривалий вплив у визначеному періоді часу та у межах заданих кількісно-якісних параметрів на розміри диспропорцій розвитку регіонів;

3) науково-методичний інструментарій оцінювання диспропорцій розвитку регіонів (стор. 190-222). Сформований авторкою інструментарій передбачає виявлення показників диспропорцій розвитку регіонів у різних сферах у динаміці, оцінювання внутрішньорегіональних диспропорцій на базі співставлення кількісних параметрів, що характеризують наявність початкових можливостей регіону та їх використання, визначення міжрегіональних диспропорцій в країні, встановлення причин диспропорцій розвитку регіонів;

4) аналітико-методичне забезпечення оцінювання ефективності регулювання диспропорцій (стор. 352-360). Це дозволить, на думку авторки, детально проаналізувати ефективність державного впливу на масштаби

диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів з метою виявлення сфер для державного регулювання, в яких стратегічне регулювання диспропорцій розвитку регіонів низкою прямих і непрямих методів матиме ефект недопущення поглиблення диспропорцій розвитку регіонів. Запропонована авторкою на цій основі адаптивна модель стратегічного регулювання диспропорцій розвитку регіонів (стор. 362-364) дозволить виміряти вплив позитивних і негативних наслідків диспропорцій на показники соціально-економічного розвитку регіонів;

5) механізм стратегічного регулювання диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів (стор. 383, рис. 5.4), що сприятиме реалізації ефективних сценаріїв стратегічного регулювання диспропорцій кожного регіону та сформуванню напрямів модернізації такого регулювання з урахуванням умов та чинників поглиблення диспропорцій (депресивність території, невикористання наявного потенціалу, перенасиченість ресурсами);

Серед наукових результатів, що набули подальшого розвитку в ході дисертаційного дослідження, відмітимо такі:

1) підходи до систематизації та узагальнення теорій регулювання диспропорцій розвитку регіонів (рис. 95-115). Розроблені авторкою підходи дозволяють підбирати директивні, індирективні, регулятивні та індикативні методи регулювання диспропорцій розвитку регіонів залежно від їх масштабів та на їх основі формувати сценарії регулювання диспропорцій розвитку регіонів;

2) сутнісні характеристики диспропорцій розвитку регіонів на основі доповнення критеріїв їх визначення (стор. 45-63), що дозволило розширити класифікацію видів диспропорцій розвитку регіонів і формування різних стратегій регулювання диспропорцій розвитку регіонів, зокрема: скорочення, утримання на визначеному рівні, згладжування і оптимального використання;

3) науково-практичний підхід до просторово-динамічного оцінювання диспропорцій кластерних угруповань регіонів (стор. 240-260), сформованих за рівнями диспропорцій розвитку регіонів у різних сферах життєдіяльності. Розроблений підхід дозволив визначити індикатори диспропорцій за сферами життєдіяльності, використати діапазони зміни значень коефіцієнта варіації для визначення перевищення певних рівнів диспропорцій у конкретних показниках, ранжувати регіони за рівнем диспропорційності і розробити сценарії стратегічного регулювання диспропорцій.

Ідентичність автореферату та основних положень дисертації

Дисертацію та автореферат оформлено відповідно до вимог МОН України. Автореферат викладено у науковому стилі, літературною мовою відповідно до встановлених вимог. Він у повній мірі відображає зміст дисертації, структуру, головні здобутки і положення дисертації. Зміст

автореферату повністю ідентичний основним положенням дисертації та стисло відображає її зміст.

Повнота викладу основних наукових результатів роботи в опублікованих працях та авторефераті

За темою дисертації у відкритому доступі опубліковано 68 праць обсягом 68,51 д.а., де особисто автору належать 47,90 д.а.: 1 одноосібна монографія, 7 колективних монографій (з них 1 – зарубіжна), 34 наукові статті (з них 20 – у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз), 26 матеріалів науково-практичних конференцій, які вичерпно відображають отримані результати дослідження.

Практичне значення отриманих результатів

Висновки, отримані у дисертації, мають теоретичну і практичну цінність. Вони можуть стати методологічною основою для стратегічного регулювання диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів з метою забезпечення позитивних структурних зрушень соціально-економічної сфери регіонів.

Практична цінність результатів дослідження визначається тим, що наукові розробки здобувача доведено до рівня методичних розробок та практичних рекомендацій щодо розв'язання проблем стратегічного регулювання диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів України. Пропозиції та рекомендації, запропоновані у дисертаційному дослідженні, можуть бути застосовані у роботі наукових та освітніх закладів і органів виконавчої влади.

При цьому, практична значущість результатів дослідження визначається відповідними науково-прикладними результатами, які враховано при виконанні науково-дослідної теми кафедри економічної теорії Тернопільського національного економічного університету МОН України (довідка № 126-26/2339 від 07.12.2018), та використано при підготовці аналітичної записки «Інструменти формування господарського простору регіонів України в умовах часткової тимчасової окупації територій Сходу України», виконаної в межах НДР «Чинники стабілізації соціально-економічного розвитку регіонів та громад України» (№ держреєстрації 0119U001037).

Вагоме практичне значення мають результати дослідження, зокрема, щодо державного регулювання розвитку регіональної економіки, які використано в навчальному процесі кафедри бізнес-економіки та туризму Київського національного університету технологій та дизайну МОН України (довідка № 04-71/3079 від 26.12.2018). Наукові результати авторки щодо сформованих теоретико-методологічних підходів до вивчення впливу децентралізації на економіку регіонів оприлюднено при проведенні семінарів

в Інституті підвищення кваліфікації керівних кадрів НАДУ при Президентові України (довідка № 23-11/520 від 18.12.2018).

Запропоновані авторкою підходи до прогнозування динаміки диспропорцій розвитку регіонів на основі комбінування стратегічного планування та регулювання інвестиційної активності оприлюднені на лекціях у Міжнародному інституті бізнесу та дипломатії (м. Париж, Франція) (довідка № 812 від 16.03.2020).

Результати дисертації використовують при підготовці нормативних документів Запорізької області (довідка Запорізької обласної державної адміністрації № 08-32/1033 від 14.04.2020).

Структура, стиль викладу та оформлення дисертації, її відповідність визначеній спеціальності

Зміст дисертаційної роботи логічний, виклад матеріалу послідовний і належним чином обґрунтований та зрозуміло представлений. Дисертація складається з анотації, вступу, п'яти розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг дисертації – 551 сторінка, обсяг основного тексту – 484 сторінки. Робота містить 58 таблиць, 57 рисунків, список використаних джерел із 399 найменувань, 16 додатків.

Дисертація за своїм фаховим спрямуванням відповідає переліку напрямів дослідження спеціальності 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка.

Дискусійні положення, недоліки та побажання

В цілому позитивно оцінюючи наукове та практичне значення одержаних авторкою результатів роботи, необхідно відмітити низку положень дисертації, які можна віднести до категорії дискусійних і таких, що потребують додаткових пояснень та аргументованого уточнення, зокрема:

1. Авторкою дисертації ґрунтовно розглянуто методологічний базис дослідження диспропорційності соціально-економічного розвитку регіонів (п.п.1.3, 2.1) в розрізі класичних та сучасних теорій та концепцій регулювання регіонального розвитку. Водночас вважаю, що світовий досвід та вітчизняні реалії останніх років доводять необхідність розгляду регіональної політики та процесів регулювання регіонального розвитку з позиції безпеки держави, а не лише з позиції стимулювання розвитку регіональних соціально-економічних систем та ефективного використання їх потенціалу. Крім цього, при визначенні цілей регулювання диспропорцій у розвитку регіонів варто було б звернутися до поняття згуртованості як одного з фундаментальних критеріїв оцінки якості соціально-економічного простору держави та засадничого пріоритету Державної стратегії регіонального розвитку на період 2021-2027 років. Саме безпека та згуртованість лежать в основі європейської регіональної політики.

2. Складовою розробленої концепції стратегічного регулювання диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів є запропонована система принципів регулювання диспропорційності розвитку регіонів (табл. 2.1, стор. 133-134 дисертації). Серед них: принцип врахування та узгодження інтересів зацікавлених сторін, принцип самостійності та незалежності, принцип досягнення паритетності методів регулювання та інші. Формуючи систему принципів, авторка наголошує на самостійності регіонів щодо прийняття рішень та наділенні їх відповідним фінансовим ресурсом. Між тим вважаю, що до переліку принципів слід включити принцип вищості інтересів держави при прийнятті рішень щодо регіонального розвитку (не заперечуючи необхідності врахування інтересів регіонів). Адже авторка цілком правильно наголошує, що стратегічне регулювання диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів є складовою державної регіональної політики.

3. Другий розділ роботи містить докладний аналіз методів та функцій стратегічного регулювання диспропорцій в економічній та соціальній сферах розвитку регіонів (п. 2.2), а також методичних підходів до оцінювання ефективності процесів регулювання (п. 2.3). Натомість, поза увагою автора залишилось питання чіткої ідентифікації діючих в Україні механізмів (інструментарію) регулювання диспропорцій регіонального розвитку та оцінювання їх дієвості з позиції досягнення цілей державної регіональної політики. Зазначу, що в рекомендаційній частині (при розгляді механізму стратегічного регулювання диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів України (стор. 415)) називаються такі інструменти, як інвестиційна діяльність, бюджетне планування, міжрегіональне та міжмуніципальне співробітництво, однак цей перелік не конкретизується переліком інструментів вітчизняної практики. Такий підхід не спонукав авторку до розробки переліку практичних рекомендацій щодо удосконалення низькоефективних інструментів або навіть відмови від використання деяких з них в українській практиці.

4. В роботі абсолютно вірно наголошується на вагомій ролі інвестування в системі стратегічного регулювання диспропорцій в економічній та соціальній сферах розвитку регіонів та здійснено аналіз інвестиційних процесів в Україні (п.3.1). При цьому авторка відзначає низьку активність інвестиційних процесів на регіональному та місцевому рівні, апелюючи до місцевих органів влади. Така думка потребує певної конкретизації проблеми, адже якщо говорити про публічні інвестиції, то у 2018 р. обсяги капітальних інвестицій з місцевих бюджетів перевищували обсяги капітальних інвестицій з державного бюджету (91,2 млрд грн проти 69,8 млрд грн), а у 2019 р. були приблизно рівними.

5. В ході дослідження авторка часто апелює до Державної стратегії регіонального розвитку на період 2021-2027 рр., яка базується на селективному підході до регулювання регіонального розвитку, що відповідає підходам авторки дисертації. Між тим, така новація ДСРР, як регулювання за типами функціональних територій залишилась поза увагою авторки. В цьому

контексті варто було б критично підійти до Державної стратегії регіонального розвитку України на 2021-2027 роки та означити власне бачення доцільності і напрямків практичної імплементації цих новацій в системі стратегічного регулювання диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів України.

6. На стор. 178 дисертації абсолютно вірно наголошено на необхідності зміни засад фінансування проєктів регіонального розвитку і «переходу від безповоротного бюджетного фінансування до кредитування на платній і поворотній основі, зберігаючи безповоротність для соціально значимих об'єктів некомерційного характеру». Однак подана теза не набула подальшого розвитку і не отримала окреслення у рекомендаціях щодо механізмів реалізації регіональної політики.

Наведені недоліки дисертаційної роботи не носять деструктивного характеру і не знижують цінності одержаних авторкою під час дослідження науково-практичних результатів. Дискусійність та критичність окремих положень дисертації засвідчує складність та багатогранність науково-практичної проблеми, а також перспективи у проведенні авторкою подальших досліджень з цієї тематики.

Загальний висновок і оцінка дисертації щодо її відповідності чинним вимогам до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук

Дисертація Шевченко Ольги Валеріївни на тему «Стратегічне регулювання диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів України» є завершеним науковим дослідженням, виконаним на актуальну тему. Вона містить теоретичні положення, розробки прикладного характеру, висновки і пропозиції щодо розроблення й реалізації стратегічного регулювання диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів України. У сукупності зв'язок об'єкту, предмету, мети, завдань і методів дослідження, отримані нові науково-практичні результати дозволили науково обґрунтовано і емпірично доведено сформулювати і вирішити важливу наукову проблему – обґрунтування концептуальних і теоретико-методологічних положень, розроблення методичного інструментарію та практичних рекомендацій щодо стратегічного регулювання диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів задля надання врегульованості диспропорціям розвитку регіонів і забезпечення структурних зрушень соціально-економічної сфери регіонів.

Враховуючи актуальність, новизну, важливість одержаних авторкою наукових результатів, їх обґрунтованість і достовірність, а також значну практичну цінність сформульованих положень і висновків, можна стверджувати, що дисертаційна робота Шевченко Ольги Валеріївни «Стратегічне регулювання диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів України» є актуальним науковим дослідженням, виконаним у відповідності до вимог пунктів 9, 10, 12, 13 «Порядку присудження наукових

ступенів» (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24 липня 2013 року зі змінами і доповненнями), а її авторка, Шевченко Ольга Валеріївна, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка.

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, професор,
заступник директора з наукової роботи,
завідувач відділу регіональної фінансової
політики ДУ «Інститут регіональних
досліджень імені М. І. Долішнього
НАН України»

Сторонянська І. З.